

Lekce 6

Spojené království

Byli jsme svědky, jak se lid Boží pokoušel – stejně jako malé dítě, když se učí chodit – postavit na vlastní nohy. Pod vedením Jozuovým vstoupili Izraelci na území Palestiny. Zemi dobyli a usadili se v ní. Později, v dobách soudců, procházeli strastiplným přechodným údobím. Byla to těžká doba, Bůh však povolával soudce, aby skrze ně svůj lid vysvobodil od jeho utiskovatelů. Posledním soudcem v Izraeli byl Samuel.

Byl to právě Samuel, kdo pomazal Saula, prvního izraelského krále. Saulovou vládou začíná nové údobí izraelských dějin – doba království. Období spojeného království později ještě pokračovalo dvěma králi – Davidem a Šalomounem. Každý z uvedených králů panoval po dobu přibližně čtyřiceti let.

Doba království byla v izraelských dějinách dobou nejslavnější a nejoslavnější. Období temna, jímž jsme se dříve zabývali, se poznenáhlu proměnilo ve zlatý věk. Byla to doba, kdy se naplnila Boží zaslíbení. Izrael zaujal své místo mezi ostatními národy světa. Budovy, spisy a všeobecný blahobyt byly svědectvím pro celý svět, že Bůh žehná svému lidu! Tato lekce se věnuje zmíněné době požeňání a blahobytu a prvním třem izraelským králům.

osnova lekce

Idea království
Saulovo kralování
Davidovo kralování
Šalomounovo kralování

cíle lekce

Po ukončení této lekce bys měl být schopen:

- vysvětlit, proč se Bohu nelíbilo přání lidu mít svého krále.
- popsat vládu tří prvních izraelských králů a uvést důvody pro jejich úspěchy i selhání.
- pochopit, jak důležitou věcí bylo pro izraelského krále, aby ve všem poslouchal Hospodina, svého Boha.

studijní činnost

1. Podle pokynů uvedených v lekci si přečti 1S 8 – 1Kr 11.
2. Pečlivě si prostuduj připojenou mapu a všechny ilustrace. Obvyklým způsobem si projdi rozvinutí lekce. Nezapomeň si vždy přečíst úkol pro danou část, abys věděl, na co se máš při jejím studiu zaměřit. Zodpověz všechny studijní otázky. Nakonec si vypracuj osobní test. Svě odpovědi si zkontroluj.

rozvinutí lekce

IDEA KRÁLOVSTVÍ

Přečti si 1S 8

Úkol 1. Shrň Boží směrnice a Boží varování týkající se krále a království.

Boží směrnice

Nikdy předtím neměl Izrael lidského krále. Hospodin byl jejich králem! Měli *teokracii* neboli „vládu Boží“. Idea teokracie, kdy Bůh vládne skrze sebou ustanovené vůdce, neztroskotala; lidé však nebyli s to uvědomit si všechny její výhody a dobrodiní.

Ačkoli to nebyla Boží dokonalá vůle, Hospodin dovolil Izraeli, aby měl svého krále. Bůh předem věděl, že si jej lid vyžádá. Proto také, ještě než vstoupili do Kenaanu, jim dal směrnice – zákon pro krále.

1. Přečti si Dt 17,14 – 20. Ve svém sešitě zodpověz následující otázky:
- a Kdo se měl stát králem?
  - b Co měl král činit?
  - c Co král neměl činit?

Boží směrnice můžeme shrnout následujícím způsobem:

- 1) Izraelský král nesměl být uzurpátor (samozvanec); jako vládce rovněž nesměl prosazovat svou vlastní vůli.
- 2) Neměl se ucházet o svou vlastní čest a slávu.
- 3) Měl hledat vůli a vedení Boží – se zřetelem na dobro lidu.
- 4) *Izraelský král měl být zcela poddán Hospodinu a v celém Izraeli měl být tím nejpokornějším.*

V budoucnu pak charakter vlády vždy závisel na tom, jak dotyčný král dodržoval uvedené směrnice. Dokud se král tázal na vůli Hospodinovu, provázel jej zdar. Když se však soustavně touto vůlí neřídil, byl nakonec ve většině případů svržen z trůnu.

Požadavek lidu

Izraelci viděli okolní národy a ve srovnání s nimi si připadali nejednotní a bezmocní. Samuelovi synové nechodili jeho cestou, a tak si izraelští starší nepřáli, aby se tito stali vůdci národa (1S 8,1 – 5). Lid se shromáždil v Rámě, kde byl Samuelův dům, a dožadoval se krále. Jejich netrpělivost, nedostatek důvěry a vzpoura byly politováníhodným hříchem. Zarmoucený Samuel přednesl slova lidu Hospodinu. Zatímco tedy Bůh zamýšlel, aby byl Izrael jeho zvláštním lidem, oni se domáhali krále jako ostatní okolní národy (1S 8,5.19 – 20). Jejich žádost dokazovala, že nedůvěřují Boží ochraně; Samuel na to později otevřeně poukázal (1S 12,6 – 12). Hospodinův postoj je patrný ze slov, která promluvil k Samuelovi: „...nezavrhlí tebe, ale zavrhlí mne, abych nad nimi nekraloval“ (1S 8,7).

2. Proč Bůh řekl Samuelovi, že to byl on sám, Hospodin, koho zavrhlí?

.....

Boží varování

Bůh dále vedl Samuela k tomu, aby lid zřetelně varoval poukazem na nebezpečí takového zřízení.

3. Porovnej 1S 8,10 – 22 s Dt 17,14 – 20. Jednou nebo dvěma stručnými větami zodpověz ve svém sešitě následující otázky:

- a Co bylo podle Božích pokynů uvedených v Dt 17,14 – 20 hlavní povinností krále? Co bylo králi zaslíbeno, v případě že uposlechne tohoto příkazu?
- b Na co se král podle 1S 8,10 – 22 při svém kralování zaměří především? Jaké to bude mít následky?

I přes zmíněné varování lid stále trval na tom, že chce mít krále. Bůh tedy Samuelovi přikázal, aby je uposlechl a ustanovil jim ho (1S 8,19 – 22). Za krále byl pomazán Saul. Nato Samuel vyhlásil lidu své poslední poselství jako jejich vůdce. Žádal je, aby dosvědčili, že si ve všem počínal bezúhonně, s čímž lid ochotně souhlasil (vv. 3 – 5).

Připomněl jim vše, co pro ně Hospodin vykonal (vv. 6 – 11) a opět jim zdůraznil, že to byl hřích, když projevíli nedostatek důvěry v Hospodina a dožadovali se krále (v. 12).

Když lid slyšel všechna tato slova a byl svědkem i jejich nadpřirozeného potvrzení, začal se velice bát. Řekli Samuelovi: „Modli se k Hospodinu, svému Bohu, za své služebníky, abychom nezemřeli za to, že jsme ke všem svým hříchům přidali ještě to zlé, že jsme si vyžádali krále“ (v. 19). Samuel je ujistil, že je dalek toho, aby se za ně přestal modlit, a napomínal je, aby se neodchylovali od Hospodina a sloužili mu celým srdcem. Principy uvedené ve vv. 20 – 25 byly zároveň pro-rockým slovem týkajícím se všech budoucích izraelských králů. „Jen se bojte Hospodina a věrně mu služte celým srdcem. Hledte, co velikého s vámi učinil. *Jestliže však budete kupit zlo na zlo, budete smeteni jak vy, tak váš král.*“ (vv. 24 – 24, kurzívou opatřil autor)

I když od této chvíle už Samuel neměl vůdčí postavení v Izraeli, jeho vliv na národ byl nadále nesmírný. Lid si uvědomoval, jak velmi potřebuje jeho radu, pomoc a přímluvu. Samuelův postoj byl velkorysý a příkladný (vv. 19 – 23)

4. přečti si 1S 12,23. Co slíbil Samuel lidu, že bude činit?

.....

Připomněl ti právě Pán lidí, za které by ses měl modlit? Možná že i oni, stejně jako lid za dnů Samuelových, zbloudili od Boha. Měli bychom jednat podle Samuelova příkladu a *nezhřešit proti Bohu* tím, že bychom se za ně přestali modlit

5. Do svého sešitu si zapiš jména lidí, o kterých víš, že by ses měl za ně modlit. Možná že se budeš k tomuto seznamu čas od času vracet, aby sis připomněl, že se máš za ně modlit.

SAULOVO KRÁLOVÁNÍ

Přečti si 1S 9 – 15

Úkol 2. *Shrň hlavní události Saulova života.*

Volba Saula za krále

Ačkoli si lid svého krále ne zvolil v nějakých volbách, je zřejmé, že jim Bůh vybral krále podle jejich vlastních představ a tužeb. V 1S 9,2 čteme o Saulovi, že „mezi Izraelci nebylo hezčího muže nad něj; od ramen vzhůru převyšoval všechny lid.“ Takhle si izraelský lid představoval svého krále.

Poté, co Bůh Samuelovi odhalil, že králem bude Saul, Samuel jej v ústraní pomazal za krále nad Izraelem (1S 9,27 – 10,1). Rovněž Saulovi oznámil, jaká znamení mu Hospodin dá, aby mu potvrdil, že byl opravdu vybrán. Nakonec mu řekl, aby na něj čekal v Gilgálu. Znamení se dostavila přesně podle Samuelova proroctví. Samuel pak v Mispě, poté co znovu připomněl lidu jeho hříchy, Saula veřejně prohlásil za krále (1S 10,1 – 27).

6. Přečti si 1S 10,9. Jakým způsobem se Bůh milostivě sklonil k Saulovi a pomohl mu?

.....

Vítězství a pády prvního krále

Jako velitel izraelské vojska se Saul zprvu skvěle osvědčil. Dosa-
hoval jednoho vítězství za druhým. Nedokázal se však zcela podřídit
autoritě Boží. To se nakonec stalo i příčinou, proč byl jako král Bohem
zavržen.

7. Ve svém sešitě si vyhotov stejnou tabulku, jako je ta následující.
Přečti si všechna uvedená místa a pak je vepiš pod záhlaví „Odkaz“
do příslušné části tabulky – podle toho, zda se jedná o vítězství, nebo
pád (selhání). Vedle jednotlivých odkazů pak uveď stručný popis
dané události. První řádek ti poslouží jako příklad.

- a) 1S 11,1 – 15
- b) 1S 13,8 – 13
- c) 1S 14,1 – 23

- d) 1S 15,1 – 7
- e) 1S 15,8 – 23

Saulova vítězství

Saulovy pády

Odkaz	Popis	Odkaz	Popis
1S 11,1 – 15	Vítězství nad Amónci		

Jak budeš číst o událostech v Saulově životě, můžeš si tuto tabulku – pokud budeš chtít – doplnit o další odkazy a stručné popisy.

Saul jako král zavržen

Po Saulově neposlušnosti v Gilgálu, kdy pošetile a neoprávněně obětoval (1S 13,8 – 12), mu Samuel poprvé sdělil, že království bude od něj a od jeho domu odňato. „Hospodin si vyhledal muže podle svého srdce,“ prohlásil tehdy Samuel (1S 13,14). Při druhém případě Saulovy neposlušnosti zopakoval Samuel svá slova, nyní však mnohem důrazněji: „Líbí se Hospodinu zápalné oběti a obětní hody víc než poslouchat Hospodina... Vzdor je jako hříšné věštění a svéhlavost jako kouzla a ctění domácích bůžků. *Protože jsi zavrhl Hospodinovo slovo, i on zavrhl tebe jako krále.*“ (1S 15,22 – 23, kurzívou opatřil autor) Později jsme v Saulově životě svědky toho, že si čas od času přiznal tyto hříchy, avšak zdá se, že se nikdy opravdově nezměnil.

8. Hlavním důvodem, proč byl Saul jako král zavržen, byla skutečnost, že

- a) že si nikdy plně neuvědomil nevyhnutelnost naprosté poslušnosti vůči Hospodinu.
- b) ponechal naživu amáleckého krále a zachoval nejlepší část kořisti, namísto aby je jako klaté zcela zničil.
- c) obětoval Hospodinu oběť zápalnou a pokojnou.

Saulovo zavržení způsobilo Samuelovi hluboký zármutek a velké zklamání (1S 15,35). Hospodin si však již vyhledal jiného muže, muže podle svého srdce.

DAVIDOVO KRALOVÁNÍ

Úkol 3. *Urči skutečnosti související se čtyřmi hlavními údobími života Davida.*

Byl to opět prorok Samuel, který připravil cestu největšímu z izraelských králů – Davidovi. David strávil většinu svého mládí jako pastýř. Zkušenosti a prožitky z tohoto období tvoří pozadí pro mnohé Davidovy žalmy obsažené v knize Žalmy. David však nezůstal pastýřem po celý svůj život: byl totiž mužem, jež si Bůh vyvolil za krále.

David pomazán za krále

Přečti si 1S 16,1 – 13

Bůh vyburcoval Samuela z jeho truchlení nad Saulem a poslal jej do Betléma k Jišajovi. David byl totiž nejmladší syn Jišajův.

9. Přečti si 1S 9,2; 10,23 a 16,1 – 13. Ve svém poznámkovém sešitě zodpověz následující otázky:

a Co měli Saul a Eliáb společného?

b Proč Hospodin Eliába zamítl?

c Co lze o Davidovi vyvodit z toho, že na něj padla Boží volba?

Čekání na Boží čas

Přečti si 1S 16,14 – 23; 17,1 – 31,13; 2S 1

Přešlo však několik let, než se David stal doopravdy králem celého Izraele. David se nejdřív dostal ke královskému dvoru a do blízkosti samého krále, poněvadž jeho hra na citaru přinášela Saulovi, kterého od jisté doby přepadával zlý duch, úlevu (1S 16,14 – 23).

10. Přečti si 1S 16,14 – 23. Ve svém sešitě popiš svými vlastními slovy Saulův tehdejší stav.

David prokázal svou odvahu a důvěru v Hospodina, když přijal výzvu k boji Pelištejce Goliáše (1S 17,20 – 58). Dosažené vítězství k němu obrátilo pozornost izraelského lidu. Davidova rostoucí popu-

larita a přízeň lidu začaly u Saula vyvolávat žárlivost a obavy (1S 18,6 až 9). Avšak všechny jeho plány a nástrahy, jak zničit Davida, ztroskotaly. David si mezitím vzal Saulovu dceru Míkal a stal se nejbližším přítelem Saulova syna Jónatana.

S přibývajícím vojenskými úspěchy narůstala i Saulova žárlivost. Saul si byl vědom toho, že s Davidem je Hospodin (1S 8,12. 28). Z Davida se načas stal psanec utíkající před Saulem. Ten mu totiž neustále usiloval o život (1S 19,11 – 17). V té době, a rovněž i později, stál Davidovi nablízku prorok Gád (1S 22,5; 2S 24,11 – 25). (David se s ním pravděpodobně seznámil už dříve v okruhu proroků sdružených kolem Samuela v Rámě.)

Zpočátku hledal David útočiště na území Izraele. Později před Saulem uprchl do pelištejského města Gatu ke králi Akíšovi (1S 21). Odtamtud se David vrátil do své země a uchýlil se do jeskyně v Adulámu (1S 22), kde se kolem něj shromáždilo na čtyři sta mužů. Po Samuelově smrti a jeho pohřbu v Rámě sestoupil David do Páranské stepi (1S 25,1). Poté, co několikrát unikl o vlas smrti, uchýlil se opět ke králi Akíšovi. Spolu se svými muži se usadil v Siklagu, které se zároveň stalo i hlavním stanem pro jeho vojenské výpady (1S 27). Zde zůstal až do Saulovy smrti.

Během let strávených v exilu a neustálém nebezpečí se David naučil podřizovat se vůli Boží.

11. Přečti si 1S 24 a 26. Proč David Saula nezabil, ačkoli se mu k tomu naskýtala příležitost?

.....

Ve své podřízenosti Boží vůli se David stal vzorem krále. Saul byl zcela jiný. Jeho svévolnost a vzdorovitost jej nakonec přivedly až k čarodějnictví (1S 15,23, 28,3 – 25). Poslední roky Saulovy vlády byly poznamenány zápasem mezi vzpurným králem a Bohem. Tento král nakonec, tváří v tvář naprosté porážce svého vojska v pohoří Gilbóa, umírá vlastní rukou. V bitvě s Pelištejci padli i tři ze Saulových synů, mezi nimi i Jónatan, Davidův nejbližší přítel. Byl to tragický konec pro prvního izraelské krále. Davidův dojmavý žalozpěv nad Saulem a Jónatanem je zaznamenán v 2S 1.

Králem nad Judou

Přečti si 2S 1 – 4

Po Saulově smrti to bylo akorát pokolení Juda, které uznalo Davida jako svého krále. Byl nimi pomazán za krále, vystoupil do Chebrónu a odtamtud panoval v Judsku po sedm let (2S 1 – 4). Saulův syn Íš – bóšet pak panoval nad zbylými kmeny, souhrnně označovanými jako „Izrael“. Zatímco však Davidův dům se vzmáhal, Saulův se stával stále slabším. Nakonec mezi domem Saulovým a Davidovým došlo k boji. Po řadě násilností byl Íš – bóšet zavražděn dvěma ze svých velitelů.

Králem nad celým Izraelem

Přečti si 2S 5 – 24; 1Kr 1,1 – 2,12

Po Íš – bóšetově smrti přišly všechny izraelské kmeny k Davidovi do Chebrónu a pomazaly jej za krále nad celým Izraelem (Izraelem i Judou, 2S 5,1 – 5). David dobyl Jeruzalém, v té době obývaný Jebúsejci, a dal si tam vystavět královské sídlo. Jeruzalém se tak stal hlavním městem spojeného království (2S 5). David kraloval nad celým Izraelem třicet tři let.

I nadále byl David zcela podřízen Božím záměrům a tužbám. Dal do Jeruzaléma přenést Boží schránu (2S 6). Určitě si vzpomínáš, že Izraelci o ni kdysi přišli v bitvě u Afeku a pak jim byla Pelištejci opět vrácena – kvůli pohromám, které v jejich městech způsobila. Izraelci se schrány rovněž obávali, a tak ji dopravili do Kirjat – jearímu, do domu Abinádabova. Ačkoli toto město bylo vzdáleno pouhých osm kilometrů západně od Jeruzaléma, schrána tam zůstala déle než šedesát let (1S 5 – 7) – po celou dobu Samuelova soudcování i Saulovy vlády a po určitou dobu kralování Davidova.

12. Přečti si 2S 7,1 – 29a pak zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením.

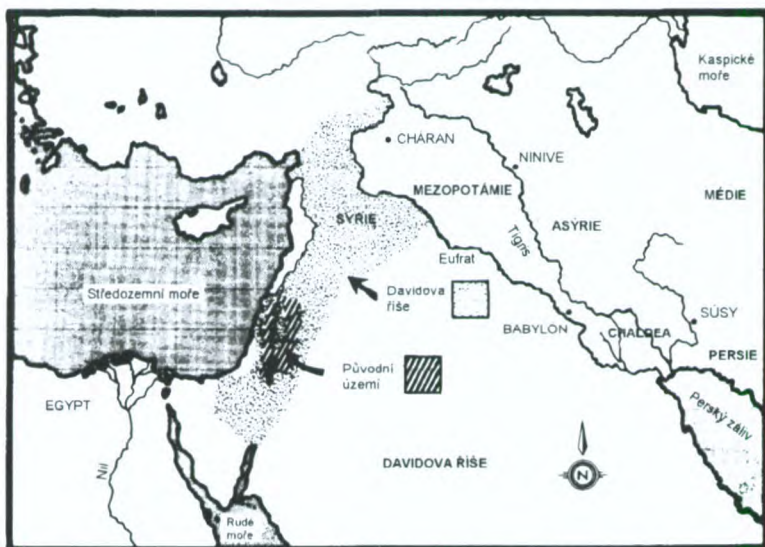
a Bůh přikázal Davidovi, aby vybudoval dům pro Boží schránu.

b David Hospodinu slíbil, že vystaví dům pro Boží schránu.

c Hospodin Davidovi oznámil, že jeden z jeho synů vystaví dům pro schránu Boží.

V té době rovněž Bůh uzavřel s Davidem smlouvu, v níž jeho rodu zaslíbil trvalé dědictví. Během doby David vítězstvími nad okolními národy značně rozšířil izraelskou říši. Porazil Pelištejce, Moábce i Amónovce (2S 8 – 10)

13. Na připojené mapě si porovnej rozlohu Davidovy říše s původním územím obsazeným dvanácti izraelskými kmeny. Kolikrát rozlehlejší byla přibližně Davidova říše?

Jsa na vrcholu svých úspěchů David těžce zhřešil. Dopustil se cizoložství s Bat – šebou a jejího muže Urijáše Chetejského dal odstranit (2S 11). Uriáš byl po dlouhou dobu jedním z velitelů v Davidově vojsku a patřil mezi Davidovy přední muže. David byl na svůj hřích zřetelně upozorněn prorokem Nátanem, který rovněž králi ohlásil Boží soud. Dítě, jež Bat – šeba porodila, zemřelo (2S 12,15 – 23). David činil celým srdcem pokání; Bůh jej pro jeho pokoru a potřenost neodvrhl, nýbrž dál ho používal pro uskutečňování svých záměrů. Davidova kajičnost našla své vyjádření v Ž 32 a 51.

- 14.** Přečti si Ž 32 a 51. Ve svém sešitě zodpověz následující otázky:
- a** Jaká byla Davidova reakce, když jej Bůh skrze svého proroka usvědčil z hřichu?
- b** Usvědčil už Pán i tebe z nějakého hřichu, který byl ve tvém životě? Jaká byla tvoje reakce?

Později, jakoby tím chtěl potvrdit své úplné odpuštění, dal Bůh Davidovi a Bat – šebě (která se mezitím stala Davidovou ženou) dalšího syna. David mu dal jméno Šalomoun. A právě Šalomoun se později stal dalším izraelským králem (2S 12,24 – 25; 1Kr 1,39 – 40).

I přes Davidovo pokání se v jeho domě projevíly následky zmíněného hřichu. Nejdříve došlo k různým zlořádům a nepřístojnostem mezi syny a dcerami, které Davidovi porodily jeho ženy – jako bylo například zneuctění Abšalómovy sestry Támary Davidovým synem Ammónem (2S 13 – 14). Rozklady v Davidově rodině pak vyvrcholily Abšalómovým spiknutím. Abšalóm dokonce na krátký čas usedl i na trůn, zatímco David byl nucen uprchnout z města (2S 15 – 18). David se pak opět ujal vlády nad Judou i nad Izraelem (2S 19 – 20) a na Hospodinovu počest zazpíval žalm vděčnosti svému Bohu (2S 22 až 23).

Za nějakou dobu David opět zhřešil, když dal provést sčítání lidu. Prokázal tím, že se začal spoléhat více na početnost svého vojska než na Hospodina. Jako trest řádil po tři dny v zemi mor. Po Davidově pokání a na jeho přímlyvu byla morová rána nakonec zastavena na humně Aravny Jebúsejského. David dal na tom místě vybudovat oltář a obětoval ne něm zápalné a pokojné oběti (2S 24,10,25).

Když se přiblížil čas Davidovy smrti, Adónijáš, jeden z jeho synů, si začal činit nároky na trůn. Nakonec se však musel podrobit Šalomounovi, který se stal králem nad celým Izraelem. Krátce nato David zemřel a byl pohřben v Jeruzalémě, kterému se rovněž začalo říkat Město Davidovo (1Kr 1,1 – 2,12). Jak se dějiny Izraele ubíraly dál, panování jednotlivých králů bylo vždy srovnáváno s Davidovou vládou a jeho vydaností Hospodinu.

15. Projdi si znovu oddíl věnovaný životu Davidovu. Nyní přiřaď jednotlivé události (levý sloupec) k příslušným údobím Davidova života (pravý sloupec).

.... a Usadil se v Chebrónu a od- tamtud vládl v Judsku.	1) Pomazán za krále
.... b Ušetřil Saula.	2) Čekání na Boží čas
.... c Dává přenést Boží schránu do Jeruzaléma.	3) Králem nad Judou
.... d Dostává se ke královskému dvoru, kde hraje Saulovi na citaru a přináší mu tím úlevu.	4) Králem nad celým Izraelem
.... e Bůh s ním uzavírá smlouvu, v níž mu zaslubuje trvalé kra- lování.	
.... f Samuel jej pomazává za krále.	
.... g Vítězí nad Goliášem.	
.... h Saulův syn Íš – bóšet je za- vražděn.	
.... i Abšalómovo spiknutí.	

ŠALOMOUNOVO KRALOVÁNÍ

Přečti si 1Kr 2,13 – 11,43

úkol 4. *Zjisti důvody šalomounova úspěchu a selhání jako krále Izraele.*

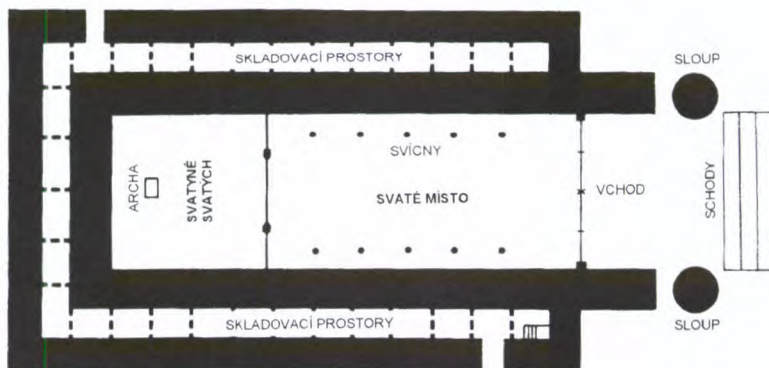
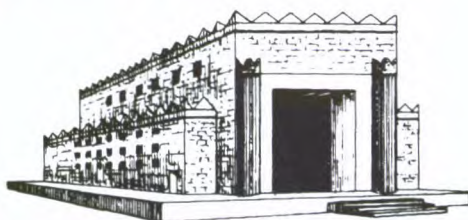
Poslušnost a úspěchy

Během vlády Šalomounovy Bůh pozvedl Izraele k takové skvělosti a velkoleposti, že jeho lesk a nádhera uvedly v úžas celý svět. Šalamoun vládl po dobu čtyřiceti let (1 Kr 11,42). Už sám začátek jeho panování byl velkolepý: když se mu v noci ukázal Hospodin a vybídl jej, ať prosí, oč chce, Šalamoun prosil Boha o moudrost, aby mohl moudře vést svůj lid. Bůh jeho prosbu vyslyšel (1Kr 3,5 – 14) a Šalomoun začal být proslulý svou moudrostí (1Kr 3,28; 4,29 – 34). Šalomoun Hospodina miloval a cele se na něj spoléhal (1Kr 3,3).

Během jeho vlády vzniklo mnoho duchovních písní a spisů. Sám Šalomoun „vyslovil tři tisíce přísloví“, z nichž se nám asi 375 dochovalo ve Starém zákoně, a byl rovněž autorem tisíce a pěti písní. Se třemi z nich se opět setkáváme na stránkách Bible: jsou to Ž 75; Ž 117 a Píseň písní.

Z celkového počtu jedenácti kapitol, které jsou věnovány Šalomounově kralování, se čtyři zabývají stavbou, vybavením a posvěcením chrámu (1Kr 5 – 8). Tento chrám, postavený na stejném místě, kde kdysi David postavil oltář a obětoval Hospodinu (2S 24), ohromoval celý tehdejší svět. Podle některých výpočtů lze odhadovat, že jeho hodnota by v dnešní měně činila něco kolem pěti miliard dolarů! Na jeho stavbě pracovalo na 30 tisíc Židů a kolem 153 tisíc Kenaanců.

16. Přečti si popis chrámu uvedený v 1Kr 5 – 8 a pozorně si prohlédni připojený obrázek, na kterém je zobrazen pravděpodobný vzhled chrámu a jeho přibližný plán (půdorys). Vrať se k popisu stanu setkávání v lekcí 4. Ve svém sešitě uveď tři věci, které byly pro obě svatyně společné, a jednu podstatnou odlišnost.

17. Po dokončení stavby chrámu a jeho posvěcení se Hospodin Šalomounovi opět zjevil. Přečti si 1Kr 9,1 – 9. Svými vlastními slovy ve svém sešitě uveď, co by se podle Hospodinových slov stalo s tímto chrámem, kdyby Šalomoun nebo jeho potomci opustili Hospodina a začali sloužit jiným bohům.

Izraelské království bylo během uvedeného údobí Šalomounovy vlády ukázkou toho, jak Bůh touží žehnat svému lidu – lidu, s nímž uzavřel smlouvu. Popisem v 1Kr 10,14 – 29 dospívá oslava Šalomounova království a jeho vlády k vyvrcholení. Boží lid, mající uprostřed sebe Hospodinovu slávu, uvádí v úžas celý svět!

Neposlušnost a pád

Navzdory dosaženým úspěchům Šalomoun selhal ve věci své oddanosti Hospodinu. Jeho království přibývalo bohatství a slávy. Spříznil se s mnohými panovníky okolních zemí a pojal jejich dcery za ženy, ačkoli zákon z Dt 17,17 zapovídal králi, aby měl mnoho žen. Šalomounovy ženy odklonily Šalomounovo srdce od Hospodina (1S 11,1 – 8). Chodil za jinými bohy a dopouštěl se tím toho, co je zlé v Hospodinových očích. Nevyhnutelně musel následovat soud za tuto neposlušnost.

18. Přečti si 1Kr 11,9 – 13 a pak zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením.

- a Bůh řekl, že kvůli svému služebníkovi Davidovi a kvůli Jeruzalému ponechá Šalomounovu synu dvě pokolení.
- b Bůh prohlásil, že Šalomounovo království odtrhne z ruky jeho syna.
- c Šalomoun byl Bohem souzen pro své veliké bohatství.

19. Projdi si znovu celý oddíl věnovaný Šalomounově vládě a ve své Bibli si přečti 1Kr 3,3 a 11,1 – 2. Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje důvody Šalomounovy úspěšnosti i jeho pádu.

- a) Šalomouna provázela ve všem zdar, takže získal nesmírné bohatství a moc. Táž požehnání se však později stala příčinou jeho pádu.
- b) Jako synu krále Davida byl Šalomounovi zaslíben veliký a trvalý zdar ve všem, co bude činit. Jeho touha po moudrosti se však stala tak silnou, že jej nakonec přivedla k pádu.
- c) V prvních letech svého kralování Šalomoun miloval Hospodina celým srdcem a ve všem jej poslouchal. Později si však vzal mnoho žen z dcer sousedních králů a ty jej odklonily od Hospodina, takže začal chodit za cizími bohy.

Šalomoun začal jednat podobně jako tyranští králové okolních národů. Když umíral, království, jež se předtím povzneslo k takové velikosti, upadalo. A byl to Davidův syn Nátan (Natham), a ne Šalomoun, v jehož linii se narodil náš Pán Ježíš Kristus. Nicméně však Šalomounova sláva a bohatství jsou dokladem toho, jakou hojnost požehnání chce Bůh seslat na svůj lid.

osobní test

1. Které z následujících tvrzení nejmýstižněji shrnuje Boží nařízení a varování pro izraelské krále?

- a) Podle Hospodinova nařízení se měl král stát především duchovním vůdcem svého lidu. Bůh varoval, že pokud si dotyčný král neshromáždí kolem sebe dostatečný počet kněží, nebude s to dostát svému úkolu.
- b) Podle Hospodinova nařízení měl král bedlivě dodržovat všechna slova Hospodinova zákona, neuchylovat se od něj napravo ani nalevo. Bůh krále varoval, aby neměl mnoho žen ani příliš mnoho zlata a stříbra a aby se jeho srdce nevypínalo nad jeho bratry.
- c) Podle Hospodinova nařízení se měl král postarat především o vystavění svatyně a o vytvoření dostatečně silného vojska určeného k ochraně Izraele. Bůh krále varoval, že pokud nebude mít k dispozici dostatečný počet bojeschopných mužů, království bude nakonec od něj odtrženo.

2. Přiřaď jednotlivé události (levý sloupec) ke králi, s nímž se pojí (pravý sloupec).

.... a Dal přenést Boží schránu do Jeruzaléma.	1) Saul
.... b Usiloval o život muže, který se pak po něm stal králem.	2) David
.... c Proslul svou moudrostí.	3) Šalomoun
.... d Ušetřil život prvního izraelského krále.	
.... e Vybudoval chrám.	
.... g Jeho kajícnost nelezla vyjádření ve dvou žalmech.	
.... h Nakonec se uchýlil i k čarodějnictví.	

3. Předpokládejme, že bys vyučoval skupinu lidí a snažil se jim vysvětlit, že Bůh odpouští hříchy a i nadále používá člověka, který činil opravdové pokání. Který z uvedených králů by ti posloužil jako nejvhodnější příklad?

- a) Saul
- b) David
- c) Šalomoun

4. Pomocí číslic 1 – 10, které vepíšeš do vyhrazeného prostoru před jednotlivá písmena, uspořádej chronologicky (podle časové posloupnosti) následující události:

- .... **a** Saul byl pomazán za krále.
- .... **b** David byl pomazán v Betlémě.
- .... **c** Narodil se Šalomoun.
- .... **d** Lid žádal Samuela, aby jim ustanovil krále.
- .... **e** Saul byl jako král zavržen.
- .... **f** David se usadil v Chebrónu a odtamtud panoval v Judsku.
- .... **g** David vybudoval na humně Aravny Jebúsejského oltář Hospodinu.
- .... **h** Šalomoun vybudoval chrám Hospodinův.
- .... **i** Abšalóm načas svrhl svého otce Davida z trůnu.
- .... **j** David dobyl Jeruzalém a stal se králem nad celým Izraelem.

5. Přiřaď jednotlivá tvrzení, popř. charakteristiky (levý sloupec) k příslušné osobě (pravý sloupec).

.... a Jeho prosba o moudrost pro vedení lidu se Hospodinu líbila.	1) Samuel
.... b Ačkoli znal i okusil působení Ducha Božího, jeho neposlušnost vůči Hospodinu nakonec způsobila, že jako král byl Hospodinem zavržen.	2) Saul
.... c I když Izraelci zhřešili, dále se za ně věrně modlil a přimlouval.	3) David
	4) Šalomoun

- . . . . d Pod vlivem svých mnoha žen se odvrátil od Hospodina a chodil za jinými bohy.
- . . . . e Byl pomazán za krále, avšak uplynulo ještě mnoho let, než se jím skutečně stal.

odpovědi na studijní otázky

10. Moje odpověď: Pro svou neposlušnost začal Saul trpět depresemi a ocitl se v duchovních temnotách. Jedinou úlevu mu přinášela Davidova hra na citaru.
1. **a** Králem se měl stát pouze ten, koho si vyvolí Hospodin. Nesměl to být cizinec.
  - b** Měl si dát pořídit opis Hospodinova zákona, mít jej neustále u sebe, číst v něm a bedlivě vše dodržovat. Neměl se vypínat nad své bratry, ale pamatovat, že i on stejně jako oni musí být podřízen Hospodinu.
  - c** Neměl mít mnoho koní. Také neměl mít mnoho žen, ani příliš mnoho stříbra a zlata. Jeho srdce se nemělo vypínat nad jeho bratry.
11. Poněvadž si uvědomoval, že Saul byl Hospodinem vyvolen a pomazán za krále. David odmítl vztáhnout ruku na Hospodinova pomazaného.
2. Poněvadž, namísto aby zůstali podrobeni přímé autoritě Boží, ustanovili si nad sebou autoritu lidskou.
12. **a** Nepravdivé.
b Nepravdivé.
c Pravdivé.
3. **a** Hlavní povinností krále bylo znát Hospodinův zákon a bedlivě jej dodržovat. Pokud tak bude činit, bude dlouho kralovat on i jeho synové.
  - b** Bude se snažit vytvořit silné vojsko a vybudovat si okázalý dům se spoustou služebnictva. Proto bude brát lidu jejich syny a dcery a obtíží lid mnoha dalšími břemeny. Izraelci pak budou úpět kvůli svému králi k Hospodinu, ale Hospodin je nevyslyší.
13. Přibližně čtyřikrát až pětkrát.
4. Slíbil, že se bude za lid dále modlit a i nadále je vyučovat dobré a přímé cestě.
14. **a** Vyznal svůj hřích a prosil Boha, aby ho od něj očistil. Pokořil se a činil pokání.
- b** Tvoje odpověď. Davidova reakce by měla být v takovém případě i naší reakcí.
5. Tvoje odpověď.

15. a) 3) Králem nad Judou.
 b) 2) Čekání na Boží čas.
 c) 4) Králem nad celým Izraelem.
 d) 2) Čekání na Boží čas.
 e) 4) Králem nad celým Izraelem.
 f) 1) Pomazán za krále.
 g) 2) Čekání na Boží čas.
 h) 3) Králem nad Judou.
 i) 4) Králem nad celým Izraelem.
6. „Bůh mu proměnil srdce v jiné.“
16. Tvoje odpověď by měla obsahovat následovně: 1) Obě svatyně měly část nazývanou velesvatyně (svatostánek), kde se nacházela Boží schrána, 2) v obou svatyních stál obětní oltář, 3) v obou přebývala Boží přítomnost. Hlavní rozdíl spočíval v tom, že zatímco stan setkávání se dal během putování pouští přenášet, chrám Šalomounův byl stálým centrem pro bohoslužbu celého Izraele v nových podmínkách – po obsazení zaslíbené země.
7. Tvoje tabulka by měla vypadat přibližně takto:

Saulova vítězství

Saulovy pády

Odkaz	Popis	Odkaz	Popis
1S 14,1 – 23	V Gibeji porazil Pelištejce a osvobodil Jábeš v Gileádu	1S 13,8 – 13	Jednal svévolně a neoprávněně obětoval
1S 15,1 – 7	Porazil Amáleka od Chavily až po Šúr	1S 15,8 – 23	Neuposlechl Hospodina a nezničil celého Amáleka jako prokletého.
1S 11,1 – 5	Zvítězil nad Amónci		

17. Hospodin by se v takovém případě svého domu zřekl. Z chrámu by pak zůstala pouze hromada sutin.

8. a) že si nikdy plně neuvědomil nevyhnutelnost naprosté poslušnosti vůči Hospodinu. (To byl ten pravý důvod. Saulova neposlušnost uvedená v b) a c) vyplývala právě z onoho nedostatku úcty k Hospodinově vůli a jeho příkazům.)
18. a Nepravdivé.
b Pravdivé.
c Nepravdivé.
9. a Oba byli pěkného vzhledu a vysoké postavy.
b Poněvadž hleděl na jeho srdce.
c Boží volba potvrzovala, že Davidovo srdce bylo pravé před Hospodinem.
19. c) V prvních letech svého kralování Šalomoun miloval Hospodina celým srdcem a ve všem jej poslouchal. Později si však vzal mnoho žen z dcer sousedních králů a ty jej odklonily od Hospodina, takže začal chodit za cizími bohy.